

SAOPĆENJE

FIRST RELEASE

Molimo korisnike da prilikom upotrebe podataka obavezno navedu izvor
Users are kindly requested to mention the data source

GODINA/ YEAR III

SARAJEVO, 06.01.2020.

BROJ/ NUMBER I

EKONOMSKI RAČUNI OKOLIŠA

ENVIRONMENTAL ECONOMIC ACCOUNTS

TROŠKOVI ZA ZAŠTITU OKOLIŠA, 2018

EXPENDITURES FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION, 2018

Ukupni troškovi za zaštitu okoliša u 2018. godini iznosili su 143.141.399 konvertibilnih maraka (KM).

Total expenditure for environment protection in 2018 amounted to 143.141.399 convertible mark (BAM).

Ukupne investicije za zaštitu okoliša u 2018. godini iznosile su 88.020.982 konvertibilnih maraka. U strukturi investicija za zaštitu okoliša, investicije na kraju proizvodnog procesa činile su 98,3%, a investicije u sprječavanje zagađenja okoliša 1,7%.

The total investment for environmental protection in 2018 amounted to 88.020.982 convertible mark. In structure investments for environment protection, the end-of-pipeline investments accounted for 98.3% of the total amount and the investments in environmental pollution prevention for 1.7%.

Od ukupnih investicija u zaštitu okoliša, investicije u zaštitu zraka činile su 88,3%, u upravljanje otpadnim vodama 6,8%, u upravljanje otpadom 3,3%, u zaštitu i sanaciju tla te podzemnih i površinskih voda 1,3%, u smanjenje buke i vibracija 0,1%, u zaštitu biološke raznolikosti 0,1%,

In the total amount of investments, investments in air accounted for 88.3%, in waste water management for 6.8%, in waste management for 3.3%, in protection of soil and ground water for 1.3%, in noise and vibration abatement for 0.1%, in protection of biodiversity for 0.1%.

Ukupni tekući troškovi za zaštitu okoliša u 2018. godini su iznosili 55.120.417 konvertibilnih maraka. Od ukupnih tekućih troškova za zaštitu okoliša, interni tekući troškovi činili su 73,1%, a eksterni tekući troškovi 26,9%.

The total current expenditures for environmental protection in 2018 amounted to 55.120.417 convertible mark. In the total amount of current expenditures for environmental protection, internal current expenditures accounted for 73.1% and external current expenditures for 26.9%.

Od ukupnih tekućih troškova za zaštitu okoliša, tekući troškovi za zaštitu zraka činili su 6,2%, za upravljanje otpadnim vodama 12,3%, za upravljanje otpadom 75%, za zaštitu tla i podzemnih voda 1,4%, za smanjenje buke i vibracija 0,1%, za zaštitu biološke raznolikosti 0,9% i za ostale djelatnosti zaštite okoliša 4,1%.

Of the total amount of current expenditures for environmental protection, air accounted for 6.2%, waste water management for 12.3%, waste management for 75%, protection of soil and ground water for 1.4%, noise and vibration abatement for 0.1%, protection of biodiversity for 0.9% and other environmental protection activities for 4.1%.

Tabela 1. Troškovi za zaštitu okoliša, 2018

Table 1. Expenditures for environmental protection, 2018

KM/Convertible mark

	Ukupno/ Total		
	KM/BAM	%	
Ukupno	143 141 399	100	<i>Total</i>
Zaštita zraka	81 119 621	56,7	<i>Protection of air</i>
Upravljanje otpadom	44 221 058	30,9	<i>Waste management</i>
Upravljanje otpadnim vodama	12 799 081	8,9	<i>Waste water management</i>
Zaštita od buke i vibracija	205 461	0,14	<i>Noise and vibration abatement</i>
Zaštita tla i podzemnih voda	1 922 091	1,3	<i>Protection and remediation of soil, ground water</i>
Zaštita biološke raznolikosti	570 441	0,4	<i>Protection of biodiversity</i>
Ostale oblasti okoliša	2 303 646	1,6	<i>Other environ- mental protection activities</i>

Tabela 2. Investicije u zaštitu okoliša, 2018

Table 2. Investments in environmental protection, 2018

KM/Convertible mark

	Ukupno/ Total	Investicije na kraju proizvodnog procesa/ End-of- pipe investments	Investicije u sprječavanje zagađenja okoliša/ Investments in environmental pollution prevention	
Ukupno	88 020 982	86 554 326	1 466 656	<i>Total</i>
Zaštita zraka	77 707 450	76 545 281	1 162 169	<i>Protection of air</i>
Upravljanje otpadom	2 922 907	2 920 907	2 000	<i>Waste management</i>
Upravljanje otpadnim vodama	6 010 077	5 989 465	20 612	<i>Waste water management</i>
Zaštita od buke i vibracija	125 853	65 853	60 000	<i>Noise and vibration abatement</i>
Zaštita tla i podzemnih voda	1 130 799	935 784	195 015	<i>Protection and remediation of soil, ground water</i>
Zaštita biološke raznolikosti	70 655	70 655	-	<i>Protection of biodiversity</i>
Ostale oblasti okoliša	53 241	26 381	26 860	<i>Other environ- mental protection activities</i>

Tabela 3. Ukupni tekući troškovi za zaštitu okoliša, 2018

Table 3. Current expenditures for environmental protection, 2018

KM/Convertible mark

	Ukupno/ Total	Interni tekući troškovi/ Internal current expenditures	Eksterni tekući troškovi / External current expenditures	
Ukupno	55 120 417	40 309 733	14 810 684	<i>Total</i>
Zaštita zraka	3 412 171	2 885 614	526 557	<i>Protection of air</i>
Upravljanje otpadom	41 298 151	29 185 949	12 112 202	<i>Waste management</i>
Upravljanje otpadnim vodama	6 789 004	5 696 015	1 092 989	<i>Waste water management</i>
Zaštita od buke i vibracija	79 608	10 710	68 898	<i>Noise and vibration abatement</i>
Zaštita tla i podzemnih voda	791 292	689 823	101 469	<i>Protection and remediation of soil, ground water</i>
Zaštita biološke raznolikosti	499 786	238 256	261 530	<i>Protection of biodiversity</i>
Ostale oblasti okoliša	2 250 405	1 603 366	647 039	<i>Other environ- mental protection activities</i>

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

Podaci o troškovima u zaštitu okoliša temelje se na podacima statističkog istraživanja "Troškovi za zaštitu okoliša u 2018. (TR/OK)", na temelju Regulative (EU) br. 691/2011 Evropskog parlamenta i Vijeća od 6. jula 2011. o evropskim ekonomskim računima okoliša i Regulative (EU) br. 538/2014 Evropskog parlamenta i Vijeća od 16. aprila 2014. o izmjeni Regulative (EU) br. 691/2011 o evropskim ekonomskim računima okoliša (27. maja 2014.).

Područja djelatnosti zaštite okoliša

Podaci o troškovima za zaštitu okoliša prikupljaju se za različita područja okoliša prema Jedinstvenoj europskoj statističkoj klasifikaciji djelatnosti povezanih sa zaštitom okoliša (*the Single European Statistical Classification of Environmental Protection Activities (CEPA)*) prihvaćenoj na Konferenciji evropskih statističara u junu 1994. i revidiranoj u 2000.

Djelatnosti zaštite okoliša dijele se na zaštitu zraka i klime, upravljanje otpadnim vodama, upravljanje otpadom, zaštitu i sanaciju tla, podzemnih i površinskih voda, smanjenje buke i vibracija, zaštitu biološke raznolikosti i krajolika, zaštitu od zračenja i ostale djelatnosti.

Definicije

Investicije na kraju proizvodnog procesa (*end-of-pipe investments*) podrazumijevaju metode, praksu, tehnologije, procese ili opremu određenu za skupljanje i uklanjanje zagađenja (npr. investicije u filtere za pročišćavanje vazduha, uređaji za prečišćavanje otpadnih voda) nakon njihova nastanka.

Investicije u spriječavanje zagađenja u toku proizvodnog procesa (investicije u integrisane "čistije tehnologije") podrazumijevaju investicije za nove ili adaptacije postojećih metoda, praksa, tehnologija, procesa ili opreme određene za sprečavanje ili smanjenje količine zagađenja nastalog na izvoru, s tim da se smanjenje uticaja na okoliš udruži s ispuštanjem zagađivača i/ili djelatnostima zaađenja (kao dio proizvodnog procesa zove se "integrisani").

Interni tekući izdaci namijenjeni su za rad opreme na kraju proizvodnog procesa (*end-of-pipe environmental equipment*): materijala, energije, održavanje; troškove radne snage (samo onih zaposlenih na zaštiti okoliša) i druge interne tekuće izdatke (izdatke za opštu administraciju za zaštitu okoliša). **Isključena je** kupovina usluga zaštite okoliša od javnog sektora ili specijalnih proizvođača.

Eksterni tekući izdaci obuhvataju plaćanja trećim stranama za usluge zaštite okoliša iz javnog sektora ili specijalnim proizvođačima koji mogu biti javni ili privatni (za eksterne naknade/kupovinu za sakupljanje otpada ili obradu otpadnih voda te za ostalo, npr. izdaci za dekontaminaciju tla i podzemnih voda). Isključene su novčane kazne.

NOTES ON METHODOLOGY

Data on expenditures in environmental protection are based on research data on Expenditures for environmental protection and expenditures in 2018 (TR/OK) on the basis of Regulation (EU) No. 691/2011 of the European Parliament and of the Council of 6 July 2011 on European Environmental Economic Accounts and Regulation (EU) No. 538/2014 of the European Parliament and of the Council of 16 April 2014 Amending Regulation (EU) No.691/2011 on European Environmental Economic Accounts (27 May 2014).

Environmental protection domains

Data on environmental expenditures are collected according to different environmental domains as defined by the Single European Statistical Classification of Environmental Protection Activities (CEPA), which was adopted at the Conference of the European Statisticians in June 1994 and revised in 2000.

Environmental protection domains are divided into protection of air and climate, waste water management, protection and remediation of soil, groundwater and surface water, noise and vibration abatement; protection of biodiversity and landscape, protection against radiation and other environmental protection activities.

Definitions

***End-of-pipe investments** are investments in methods, practices, technologies, processes and equipment designed to collect and remove pollutants (e.g. techniques or equipment, such as air emissions filters, waste water treatment plants, waste disposal facilities) after their release into the environment.*

***Investments in integrated "cleaner" technologies** are investments in improvement of existing or development of new methods, practices, technologies, processes or equipment designed to prevent or reduce the amount of pollution created at the source, thereby reducing the environmental impacts of releasing pollutants and/or other polluting activities (as a part of the production process – thus the designation 'integrated').*

***Internal current expenditures** are intended for the operation of end-of-pipe environmental equipment – material, energy, maintenance, personnel costs (only for the personnel in charge of environmental protection), and other internal current expenditures (training, informing, general administration for environmental protection). Purchases of environmental protection services from the Public Sector or from specialised producers **are excluded**.*

***External current expenditures** include payments to third parties for environmental protection services, including both the Public Sector and specialised producers, both public and privately owned (e.g. external fees/purchases for waste disposal or waste water treatment, expenditure for soil and ground water decontamination). Excluded are fines and penalties.*

Izdaje i štampa Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26
Published and printed by the Agency for Statistics of the Bosnia and Herzegovina, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26

Telefon/Phone: +387 (33) 911 911 · Telefaks/Telefax: +387 (33) 220 622
Elektronska pošta/E-mail : bhas@bhas.gov.ba · Internetska stranica/Web site: <http://www.bhas.gov.ba>

Odgovara: dr. sc. Velimir Jukić, Direktor
Person responsible: Velimir Jukić, PhD, Director

Saopćenje pripremili: Ševala Korajčević, Tamara Šupić
Prepared by: Ševala Korajčević, Tamara Šupić

Podaci iz ovog saopćenja objavljuju se i na internetu
First Release data are also published on the Internet
